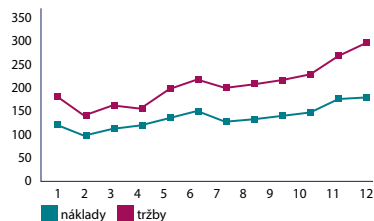

Hugo a Sally se podruhé baví o analytických testech

1. Předběžné procedury versus testy věcné správnosti

Ty analytické testy mě baví čím dál víc. Jeden můj klient prodává farmaceutické zboží. Získal jsem detailní údaje o nákupech a prodeích po jednotlivých skupinách zboží za každý měsíc. Koukej, dal jsem si to do grafů. Podobně to vyšlo pro všechny skupiny zboží. Korelace je z grafů zcela zjevná. Náklady mám již otestovány. Tak můžu udělat závěr, že i tržby jsou správné. Pěkný analytický test, co říkáš?

Analýza je to moc pěkná. Kdyby některé zboží v určitých měsících vykazovalo neobvyklé výkyvy, ukazovalo by to na možnou chybu. A naopak tam, kde je silná korelace, vnímáš menší riziko chyby. To je ale pořád jen předběžná analytická procedura určená k vyhodnocení rizika.

Aha, takže samotný graf není testem věcné správnosti poskytujícím důkaz o správnosti tržeb za celý rok. A proč?

Protože tvé hodnocení je subjektivní a bez jasných měřítek. Kdy ještě řekneš, že to vyšlo pěkně, a kdy už ne? Správný analytický test věcné správnosti má vždy definovanou očekávanou hodnotu dané položky a maximální rozdíl od hodnoty v účetnictví, který lze akceptovat. To všechno zde chybí.

Ach jo. Ale oni opravdu stanovují prodejní ceny tak, že k nákupním cenám přidávají víceméně standardní marže.

Tak potom to přepracuj. Na základě samostatně otestovaných nákladů a nezávislých údajů o maržích stanovíš odhad tržeb a vyčíslíš rozdíl oproti účetnictví. Teprve potom z toho bude analytický test věcné správnosti.

Hugo a Sally se podruhé baví o analytických testech

2. Přesnost testu

Udělal jsem analytický test tržeb po skupinách výrobků s využitím standardní marže, jak jsme se bavili.

Ok, vzal jsi tedy náklady na prodané zboží po jednotlivých skupinách a navýšil je o jejich standardní marži?

Ano, a překvapivě to vyšlo pěkně. Celkový rozdíl mého očekávání oproti zaúčtované částce tržeb je nevýznamný, pouhých tři procenta. Tím bych test uzavřel a tržby jsou ověřeny.

Nejsem si jistá. Říkáš, že tři procenta jsou nevýznamná. Jak jsi stanovil materialitu?

Jako jedno procento z tržeb.

Takže máš nevysvětlený rozdíl, který je trojnásobkem celkové materiality, a přitom říkáš, že tento test ti dává jistotu, že tam není materiální chyba?

Aha, to asi nedává moc smysl, co?

Nedává. Nevysvětlená odchylka od tvého očekávání musí být vždy menší než prováděcí materialita. Pokud testuješ velkou položku, jako jsou tržby, musíš analytickým testem dosáhnout dostatečné přesnosti.

Dobře, chápu, pokusím se zpřesnit své očekávání.

Hugo a Sally se podruhé baví o analytických testech

3. Správnost a úplnost vstupních údajů

Hugo, ještě k té analýze na základě marží. Odkud jsi získal údaje pro vyčíslení svého očekávání?

Od obchodního oddělení. Přehled marží pro jednotlivé skupiny zboží mají v tabulce.

A odkud pochází údaj o maržích? Nejsou to náhodou retrospektivně spočítané marže z účetnictví? To bychom testovali v kruhu.

Neboj, to mě napadlo. Opravdu se jedná o údaje nezávislé na účetnictví. Jsou to marže schválené vedením klienta. Obchodníci pomocí nich oceňují zboží. Pokud by měla být skutečná marže nižší než ta schválená o více než dvě procenta, pak musí mít obchodník souhlas svého nadřízeného. Mají na to směrnici.

To je hezké, ale jak víš, že podle této směrnice opravdu postupují?

Protože jsem to testoval. Vzal jsem si vzorek zboží s oceněním v průběhu roku a odsouhlasil na schválené marže, které jsou měsíčně přílohou zápisů vedení. Pokud se marže lišila od schválené, doložili mi skutečně použitou výši písemným souhlasem odpovědného nadřízeného. Takže údaje použité pro můj test jsou opravdu dostatečně spolehlivé.

To je dobré. Jen nezapomeň ty dodatečné úpravy marží zohlednit ve svém očekávání.

Hugo a Sally se podruhé baví o analytických testech

4. Analytické testy u významných rizik

Sally, chtěl jsem se poradit. Máme nového klienta, co poskytuje IT poradenství. Většina tržeb vychází z hodinových sazeb konzultantů. Pro účely fakturace mají samozřejmě důkladnou evidenci odpracovaného času. Bylo by možné to otestovat pouze analyticky?

To si nemyslím. Dle mých zkušeností je většina smluv na IT služby za fixní cenu dle odsouhlaseného rozpočtu a o případných fakturacích dodatečných hodin se vyjednává.

To jsem taky zjistil. Navíc často fakturují podle smlouvy, ale přitom existují nedodělky. Myslím, že riziko nesprávnosti v tržbách je významné. Důvodem je jak komplexita, tak i možný podvod. Riziko nesprávnosti vidím zejména v oblasti správnosti částek a správného období.

Souhlasím. Předpokládám, že ani kontroly testovat nebudeme. V takovém případě samotný analytický test nestačí. Buď ho musíš doplnit o detailní test, anebo ho úplně vynechat a testovat výhradně detailně.

A proč samotný analytický test u významných rizik nestačí?

Významné riziko znamená, že na testované položce očekáváš nesprávnosti. Analytický test nejspíš skončí s nevysvětleným rozdílem, ale ty nebudeš vědět, kde a v jaké výši ty nesprávnosti jsou.

Aha. Detailní test má výhodu, že ukáže konkrétní chyby. Teď chápu, proč ho standardy u významných rizik bez testů kontrol vyžadují.